

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на пів рік . . . . 20 кор
на пів року . . . . 10 кор
на чверть року . . . . 5 кор
на місяць . . . . 1/70 кор

За границю

на пів рік . . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости, віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунжини). Експедиційна місцевість в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження! — Рекламні неопечатані зльип від порта. — Оголошення звычайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 30 с. від стрічки.

Нема вигляду.

(X) Засіданє послів-аграрників державної ради в понеділок і рівночасно ведені переговори д-ра Кербера з чеськими проводирами розігнали були на хвилю ті темні хмари, які залягали парламентарний овид від скликання осінньої сесії під впливом тирольських подій. Здавало ся отже, що парламентарний барометер починає хоч повільно підносити ся і що парламентарний овид починає прояснювати ся. Ще й вівторок вказував парламентарний барометер на кориснішу зміну, але скоро вечером зібрана ся бюджетова комісія, щоби їй приділену пропозицію про підмогу для пошкодованих посухою хліборобів полагодити, а в звязи з нею також пропозицію про позичку 69 мільонів корон для скріплення касових засобів, послідував наглий зворот, парламентарний овид засунув ся наново темними, непроглядними хмарами, а надія на поправу парламентарного положення, на почин до хосенної роботи в державній радї, щезла як піна.

Безнастанні засідання, які молодоческий клуб відбував від скликання державної ради (було їх 15), були видівнею важкої боротьби між двома струями, струєю опозиційною і струєю обструкційною. Вже в літї дійшли молодочехи до сего пересвідчення, що правительству легко приходить ся орудувати §-ом 14-им, а наколи державна рада триває в обструкції, то тим самим наносить собі сама шкоду, позбуває ся своїх прав контролі над державною господаркою, а найнекориснійше виходять при тим народи і краї. Чехи могли переконатися

протягом цілого п'ятиліття мністерства д-ра Кербера, що обструкцією не доведуть до єго повалення, а також великі війскові кредити зуміє собі правительство в конечній потребі роздобути без парламенту. Отсе пересвідченє довело до того, що серед чеської суспільности і серед чеських послів щораз більше прибувало противників обструкції і що проявилось сильне змаганє в молодоческім клубі, щоби залишити обструкцію, а перейти до рішучої опозиції. Одначе по кільканайцяти клубових засіданнях перемогла вівторок обструкційна струя з д-ром Крамаржом на чолі, котрий все ще манить ся надією, що правительство наслідком вичерпання касових засобів опинить ся в безвихіднім положеню і буде приневолене уступити. Одначе таке обчисленє робив д-р Крамарж вже нераз і все помиляв ся, не можна отже мати найменшої певности, чи єго обчисленє сим разом покаже ся добрим.

Наслідком сеї обструкційної струї не можна сподівати ся, щоби заповогова пропозиція була ухвалена, бо правительство не пустить її без кредиту 69 мільонів і таким способом осіння сесія зійде на ніч.

Вправді безнастанно роблять заходи і польске Коло і інші чинники, щоби відвернути сю обструкційну струю, одначе після всякої імовірности скріплять її збори виконного віділу молодоческого сторонництва, котрі мають відбути ся в Празі, в неділю. Супроти того не остане правительству нічого иншого, як знов хватити ся §-у 14-ого, а пошкодовані сегорічною посухою хлібороби будуть приневолені коротати в нужді і в голоді своє бідолошне житє, бо їх заступники не могли дійти до політичного порозуміння поміж собою і з пра-

вительством. Се рішить і закінченє осінньої сесії державної ради.

Проект еміграційного закона.

Правительство внесло до палати послів проєкт про законну сторону емігрантів.

Проект обнямає §§ 78, а ділить ся на такі розділи: а) Емігрант (§ 1) т. є якого емігранта сей закон має на думці. — б) Інформації що до користи, або некористи якоїсь еміграції (§§ 2 і 3). — в) Вербованє емігрантів (§§ 4—26). — г) Перевіз за море в визначені сторони (§§ 27 до 63). — д) Фонд еміграційний (§§ 64—65). — е) Власть для еміграції (§§ 66—67). — ж) Постанови карні (§§ 68—74). — з) Кінцеві постанови (§§ 75—78).

Особи, котрі в переважуючій більшості лише з економічних причин полипають вітчизну і виходять за границі шукати хліба — се є після дефініції закона емігранти. Одних жене нужда й примус на виселенє, другі знов, використовуючи міжнародні конюнктури, виїздять лише за для кориснішого зарібку. Емігранти звычайно не покидають австрійського горожанства, а коли по якимсь часі котрий зречеть єго, то понайбільше спонуканий до сего особливими відносинами і обставинами на чужині, хоч при виході з краю не гадав о тим. Велика часть емігрантів вертає по довшій чи коротшій часі назад до своєї вітчизни. Зносин з нею він не зриває і висилає тудя значні суми грошей. Проект виходить зі становища, що більшість емігрантів належить до економічно малих і слабах; на них, від самої хвилі постанови виходу з краю, чигають великі небезпеки, тому й показують ся тут конечними особливі средства охорони. Індівідуальної свободи еміграції проєкт не обмежає.

Денис Угнівець.

Голодовий спорт.

(Посвята Б. Лепкому).

I.

Лютай як мороз, грізнійший від громової тучі вертав Петро Нарваний з редакції. І яка зміна в чоловіці! Чиж се так довгий протяг часу: година?..

Власне що іно перед годиною ішов погідний та ясний, вправді трохи заклопотаний наче літний ранок затрівожений тонесеньким серпанком прозорої мраки. Хоча в нього якась непевність та саботливий судороги: ануж спалить! Спалити?.. длячого?.. Він жеж не такий стовп, а до того не сидів з заложеними руками. З найбільшою точністю перейшов увесь матеріал карта за картою. І отся мисль пестила його мозок, прискорювала бітє серця приємним темпом. Десь там далеко... на границі дійсности і мрії буйна уява виклюкувала фантастичні образи, за годину, дві він встане від столика... він рівня панам екзамінаторам і подасть їм руку. Хто?.. Та вжеж не хто другий як він, що ветує між порядних людей із становищем... вольний... незалежний від першого літшого писарчука... з вигледами на будучність... на шмат білого хліба...

Подібні чувства бушували в душі Нарвано-

го, коли перед годиною ішов до редакції. В лівій кишені загортки тиєнув грубий звиток паперу, свою «фільософічну повість». Він працював над нею цілого пів року днем і ночью. Заки єї написав, висвітїв кільканайцять банок нафти, за кождим разом, як його розум не знав виходу з лабіринту помислів, він прохав ради у того духа, що в щільно замкненій фляшці стояв поруч з чорнилом, а кілько гроша пустив з димом — то хйба сам не злічив би. Зужив кількадесять аркушів паперу, а на переписуване других тільки.

Коли він переписував свій «безсмертний твір», він строго придержував ся отсеї пословиці: Якій пан — такий крам. Отже букву за буквою виписував виразно, читко, щоби п. редактор читаючи, для самої нечиткости не розсердив ся і anticipando не осудив на всесоженіє. Не жалувал пер. Що написав кілька стрічок і перо місто виміреных букв з аристократичними животиками ставляло обідраних плебеїв — він з повагом і намащенєм витягав ворога аристократів і всаджував їх приклонника. Прецінь він знав, що се діло «неоцінене». Се памятник, котрий він власними руками, з точности машини ставить своєму імені. А що найбільше він був певний, що п. редактор вийде на стрічу йому, з солоденьким усміхом поклонить ся в пояє, возьме його за руки... ві, прямо на руки і посадить на софці, кине оком на його повість «неоцінену», а потім перепросить на хвилю, вийме з каси оден або два банкноти і скромно подасть

йому, — знов уклонить ся з усмішкою, попросять о вибаченє за сей скромний гонорар і впровадить аж за двері автора безсмертної «фільософічної повісти» і зачинить за ним двері.

Нарваний усміхав ся сам до себе. До нього моргали медовими очима щасливі часи... Що... мав би тепер згинутти з голоду... він... Петро Нарваний... автор?... Ось видасть ся йому, він приходить до реставрації, замовляє обід... переглядає часописи... а в кождій на чільному місці... він... Петро Нарваний... Його фільософічно-дур... тев писательський мозок росте наче на дріжджах... не годен помістити ся в черепі об'єму 53^{1/2} см., розвиває його ніби япанська міна Петропавловск. Він читав не критику а цілу статтю п. Молота, найвередливійшого критика, що болючійше вмів уколоти, кого схоче, ніж оса своїм жалом... Бо він одним замахом розбиває свою жертву...

Читає... не дочитав. З гордоців та радости найжило ся його патлате волосє, начеб машиніст з центральної електричної стації всю силу електричности пустив на його кудлату голову.

Нараз майнуло червоною блискавкою зневірє перед його очима і в одній хвилі найжене волосє лягло смиренко на давньому місці, зміте цебриком фусів і помий, що рогатий сатиір смак загалу виляв на його голову. О... той сатиір... а ще вибагливійший редактор, не то що не верне за папір, а возьме за обшивку і викине разом з його фільософічною повістю...

Не може бути. Він не вірав фантазії. Сми-

Надіслане.

Др. Мирон Вахнянин

лікар клініки львівського універс., б. лікар клініки проф. Лайдена в Берліні
ординує у внутрішніх недугах від 3—5 попол.
ул. Академічна ч. 26. (мезанін).

ОКУЛІСТ

Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує
при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

ХРИСТИЯНСЬКИЙ КАЛЕНДАР МІСІОНАРЯ

на 1905 рк

коштує лише 50 сот., а з поштовою пересилкою 60 сот. Зміст багатий, ілюстрації гарні. При закупні більше примірників вельми значний опуст. Висилає лише за готівку: *Видавництво Чина св. Василя В. в Жовкві.*

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшний у Львові.

від 1. до 16. грудня 1904.

1) Орхестра. 2) Реклямограф. 3) *Ella Olsen*, слава данська субретка. 4) *В суді*, сценічний твір зі співами. 5) *D. K. Thuarek*, феноменальний жонглер. 6) *Luisa Parre*, трансформційна співачка з псом співаючим куплети. 7) *Родина Morgan*, феноменальна партерова гімнастика. 8) Орхестра. 9) *Gusta Nim*, надзвичайна субретка. 10) *Братя Steffens*, комічні гімнастики. 11) *Georg Gau*, співаючий Август. 12) *Miss Juliana i Franko Callay*, феноменальні ручні ексцентрики. 13) *Родина Гребнеф*, подиву гідні танцюристи. 14) *Біоскоп Езера*, надзвичайна серія образів.

Щоденно о 8. год. вечер представлено. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером, Що п'ятниця *High-Life* представлено. Білети вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З купленим білетом на фотелі, ложі і І-рядні крісла можна їхати даром на представлення омнібусами Кольосою, які ждуть коло Віденської кавварні.

В книгарні Товариства ім. Шевченка і в книгарні Ставропільській можна дістати отсі праці видані проф. д-ром Ів. Копачом:

Будучність гімназій. Ціна 1 К

Партийна політика і морал. Ц. 50 с.

Родинне жите (під розвагу руским «соколкам і паннам»). Ц. 50 с.

Соціалізм, етика і політика (під розвагу «старшим і молодшим»). Ц. 50 с.

Три перші праці зладжені на основі творів професора берлинського університету д-ра Фрідріха Паульзена.

„Тревоги автора і видавника“ гумористична подія з натури)

О. Я. Кониського

можна набувати в Адміністрації «Руслана» та в обох руських книгарнях у Львові.

Ціна примірника на веліновім папері висить всего 30 сот. (з поштовою пересилкою 35 сот.)

Лев Лопатинський.

Сольо терно

оповіданє з лотерійних пригод. . . . .

— Ціна 30 сот. —

Набути можна в Ставропільській книгарні.

УЧЕБНИК французької мови

Часть I. Аprobований для всіх середних женських шкіл.

Примірник оправлений в полотно 2 К 50 с. (на поштову пересилку 15 с). Купити можна лиш в Рускім Інституті для дівчат в Перемишлі

В „Драматичнім товаристві ім. Івана Котляревського“ у Львові, (Ринок ч. 10, I. п.) можна набути:

Випуск I. *Наталка Полтавка* — комедіо-опера в 2 діях І. Котляревського (текст) — ціна 40 сот. з пересилкою 50 сот.

Випуск Іа. *Наталка Полтавка* — партитура на спів в супроводі малої орхестри — ціна враз з випуском I. 4 кор., з пересилкою 4 к. 50 сот.

Випуск II. *Ворожит* — народна комедія в 3 діях Грвгорія Цеглинського — ціна 1 к., з пересилкою 1 к. 10 сот.

Випуск III. *Заверуха і Два домки і одна фіртка* — одноактові комедії Льва Лотоцького — ціна 50 сот., з пересилкою 60 сот.

Настояці — комедія в одній дії Олексі Бобикевича — ціна 50 сот., з пересилкою 60 сот.

Чоловік Чести — драма в 3-ох актах Антона Володиславича, ціна 1 к. 30 сот., з пересилкою 1 кор. 50 сот.

Боян — збірник малоруських квартетів на мужескій хор Віктора Матюка — ціна 2 кор. 60 сот., з пересилкою 3 к.

Завіщанє Тараса Шевченка, басове сольо в супроводі двох хорів і фортепяна — музика М. Вербицького, ціна 50 сот., з пересилкою 60 сот.

Веснівка — піснь в супроводі фортепяна о. Віктора Матюка, стих М. Шашкевича, ціна 40 сот., з пересилкою 50 сот.

Коляди в музику на мішаний хор по народним напівам переложив о. Віктор Матюк, ціна 1 к., з пересилкою 1 к. 10 сот.

ПОЗІР! Свої до своїх! У нас самих сила!

Самі своє щастє будувати мемо,
Самі могутній будинок здвигнемо,
Котрого-б ніяка міць вже не звалила...
Позір! Гукнімо усім доокола:
Всьо мем купувати в „Базарі Сокола“!

В „Сокольскім Базарі“ — чого там не має? —
Аж душа у тебе любо усміхнеть ся,
Такий товар добрий а таний дасть ся,
Що аж твоє серце радісно витає.
Як там раз купиш, певно будеш, Брате,
В Базарі „Сокола“ усьо купувати...

Чогож тобі у склени чужі ще ходити,
В своїх купуй, Брате, сеж інтерес певний,
Купиш добре й будеш патріот ще ревний,
Бо своїм власним даєш заробити — — —
Ніякий склеп з руским не піде у парі,
Тож всьо купуйте в „Сокольскім Базарі“,

при ул. Рускій ч. 1. у Львові.
(ріг улиць Рускої і Бляхарської).

(12—?)

Читайте! Читайте!

Повне виданє Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

коштує лише 2 корони!

Товариство „Просьвіти“ бажаючи, щоби в кожній руській хаті находили ся Твори Тараса Шевченка, видано сими днями найдешевший збірник сих творів п. з. „ПОЕЗИІ Т. ШЕВЧЕНКА“. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнійшою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на взір європейських клясиків, сторів 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тільки за надісланем 2 кор. 30 сот. на адресу: **КАНЦЕЛЯРІЯ „ПРОСЬВІТИ“ у ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.).

ОБЕЗПЕЧАЙТЕ БУДИНКИ, ДВИЖИМОСТИ, ЗБІЖЕ І ПАШУ
проти огневих шкід

в одинокім рускім Товаристві асекураційнім

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ДНІСТЕР опирає ся на взаімности членів, то значить, звертає членам щорічну чисту надвижку. Звороти виносили за р. 1900, 1901 і 1902 суму 219.332 кор. т. є 8%.

ШКОДИ ліквідує ДНІСТЕР скоро при участі місцевих членів і делегатів. Від 1893 до 1903 виплатив ДНІСТЕР відшкодовань на суму 4.161.069 кор.

ФОНДИ ДНІСТРА з кінцем 1903 р. виносять 1.013.691 кор. і уміщені в пупілярних цінних паперах.

ПОЛІСИ ДНІСТРА приймає при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

АГЕНЦІІ ДНІСТРА находять ся у всіх містах, місточках і многих селах і легко кождому обезпечити ся через агента; ДНІСТЕР уділяє агенціі господарям, де еще на більший округ нема агенціі. Агенти заробили вже 537.815 кор. провізії.

НА ЖИТЕ треба обезпечити ся через ДНІСТЕР в Товаристві краківскім; власну провізцію від таких обезпечень дає ДНІСТЕР на рускі добродійні ціли; тому на жите обезпечайте ся тільки через ДНІСТЕР.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР“
у Львові, ринок 10, в домі „Просьвіти“.

Кождий курець нехай домагає ся правдиво руських паперців:

Козак, Кобзар, Гуцул.

Цигаретові тутки:

Козак, Федькович.

Дістати можна всюди.

(25-26)